

Діло

<p>Виходить що-дня рано крім понеділків.</p> <p>РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок 10., II. пов.</p> <p>Конт. почт. шваб. 26.72б</p> <p>Адреса тел. „Діло—Львів“</p> <p>Число телефонів 261.</p> <p>Рукописів редакція не повертає.</p>	<p>ПЕРЕДПЛАТА в Австро-Угорщині:</p> <p>місячно 2.70 К. чвертьрічно 8 — піврічно 16 — півлітньо 12 —</p> <p>у Львові (без доставки):</p> <p>місячно 2.40 К. чвертьрічно 7 — піврічно 14 — півлітньо 28 —</p> <p>За зміну адреси платять ся 50 с.</p>	<p>Ціна оголошень:</p> <p>Строчка петитова, двохшпальтова 40, в надднімі 60, в оподатках 80 с, в редакційній часті 1 К. Повідомлення про шлюб і заручини 1.80. Некрологів строчка 1 К.</p> <p>Стаді оголошення за окремою умовою.</p> <p>Одні примірник коштують у Львові 10 с. на провінції 12 с.</p>
--	---	---

Видає: Видавнича Спілка „Діло“.

Начальний редактор: Д-р Василь Панейко.

У. П. Р.

Відень, 16. мая 1917.

Вчора і нині відбували ся у Відні наради нової Української Парляментарної Репрезентації, на яких явились пп. Романчук, Лев. Бачинський, Загайкевич, Дністрянський, Колесса, Кость Левицький, Лев. Левицький, Лагодинський, О. Мишкевич, Петрушевич, Сінгалевич, Цегельський, член палати панів гофрат Горбачевський, а в бувш. послів сойм. о. Метеля і д-р Перфецький.

Політичний звіт предложив голова п. Романчук. По дискусії прийнято до відома і одобрено всі політичні кроки У. П. Р. за час від останнього засідання до половини мая с. р. Зокрема одобрено становище президії супроти акту з 5. мая с. р.

З черги вислухано реферату п. Цегельського і переведено дебату над відношенням до закордонної України і над привітом для визвольних змагань наших закордонних земляків.

По рефераті п. дра Костя Левицького прийнято до відома звіт комісії господарської У. П. Р. і одобрено виступ українських членів прибічної ради Централі для господарської відбудови краю.

На основі реферату п. Петрушевича і корекферату п. Перфецького прийнято з признанем до відома звіт комісії для евакуованих і утікачів про її заходи в справі поліпшення долі сих нещасних.

Справу приготувань до парляментарної сесії і тактики в парляменті реферував д-р Ежен Левицький, після чого вивязала ся довша дебата.

Ухвалено отсі резолюції:

I. В заграничній політиці У. П. Р. заступає погляд, що при ліквідації теперішньої світової війни будуть рішати не тільки успіхи воєнної сили, але також ідеї людськості, політичної свободи, демократії і права самоозначення народів, і стверджує з вдоволенням, що демократичний український нарід від віків змагає до здійсненя сих ідей і до нині — мимо всіх перешкод і переслідувань — остав вірний сим ідеалам.

II. Відповідно до сього буде У. П. Р. в надходячій сесії австрійського парламенту, якого скликанє витеє вона зі широю радістю, старати ся ділати в тім напрямі, щоби всі односторонні змаганя, які мають за ціль гегемонію деяких австрійських народів над иншими, як противні австрійській державній думці і духови часу Європи, яка відновляється, були раз на все понехані, а за те щоби австрійська держава була перебудована на основах дійсної демократії і права самоозначення і самоуправи всіх народів — як в цілі забезпеченя існування і дальшого розвитку могутости монархії в змінений Європі, так і для добра всіх націй, що творять державу.

III. По думці сього конституційного і свободолюбного погляду У. П. Р. з вдоволенням витеє заповідженє Його Величності цісарем Карлом I. за часу правління Кербера зложеноє цісарській присяги на охорону основних державних законів і конституційности і бачить в сім не тільки вдержанє рівности між обома державами, які творять монархію, але також основоу сподівати ся, що всі змаганя до здійсненя ріжних односторонних домагань з виключенєм конституційної парляментарної дороги будуть в кінци самими інтересованими партіями понехані як безвиглядні і власне через те буде забезпечений рішавчий вплив парляменту і втілені в нім народної волі на внутрішню політику держави і посередно на заграничну політику монархії.

IV. Супроти теперішнього правительства гр. Камі Мартініа У. П. Р. стверджує, що воно в відношеню до українського народу не додержало свого приреченя руководити ся виключно австрійською державною думкою і всі австрійські народи трактувати однаково, та що воно зокрема в справі відокремлення Галичини вело односторонні переговори в польському колом і приймає на себе зобовязаня, не вислухавши Укра-

їнської Парляментарної Репрезентації цілого українського населеня Галичини і не повідомивши її про односторонню прийняті зобовязаня. З сеї причини У. П. Р. постановляє вжити проти сього правительства в парляменті рішуче становище.

V. В справі російської України прийнято отсю резолюцію:

У. П. Р., слідячи за найширшими братерськими почуваннями і найживішим зацікавленєм величавий національно політичний рух в російській Україні, витеє його з його силою і політичною зрілістю, з якою він, числячи ся з існуючими політичними умовами і даними можливостями, виставив прапор автономії України і зміє з'єднати під ним як усю інтелігенцію, так і найширші народні маси.

Почуваючи свою національну єдність з Українцями Росії, УПР. пересилє найвищій національній власті російської України, Українській Центральній Раді в старинній столиці і серці України, славетній Київі, братерський привіт українського народу Австрії і висловляє своє глибоке переконанє, що ціла українська нація, ступивши раз на певний шлях національного визволення, спільними силами всіх своїх частий досягне загально український ідеал повного національного самоозначеня.

Автономія України.

Львів, 17. мая 1917.

Із Стокгольму доносять:

Петроградські дневники оголошують урядовий комунікат, після якого провізоричне правительство надало Україні обмежену автономію. У військових справах Україна буде підчинена спільній управі в Петрограді, а за те одержить судову і просвітну самоуправу.

Мілюков уступив.

Петербург, 17. цвітня 1917

(Пет. Аг.) На нічнім засіданню тимчасового правительства мін. загр. спр. Мілюков заявив, що подзєсть ся до димісії і наконецно уступає з правительства. Приводом димісії є ріжниця поглядів в справі перетвореня кабінету між Мілюковим і рештою членів кабінету.

Коли кн. Львов не згодив ся обняти заграничне міністерство, а лишив ся при міністерстві внутр. справ, більшість членів тимч. правительства прийшла до погляду, що є річно можливою віддати управу загран. справ міністрови скарбу Терещенкову. Керенський обняв міністерство війни і фльоти.

Роздати збіже!

ПЕТРОГРАД (Пет. Аг.) Розпорядок тимч. правительства наказує, щоби цілій країні з вїтком закавказкої і туркестанської области житю, пшеницю, ячмінь, пшоно, фасолію, сочевицю, горох і всяку муку роздати людности по рівних частях.

Відокремленє Галичини на разі — ad acta!

ВІДЕНЬ. (Тяб.) Дальший зміст комунікату секретаріату кола польського з засіданя кола дня 16. с. м.: Зголошенє послами Кендзюром і Діямандом внески не отримали більшости. Перший звучав: Коло польське по вислуханю звіту голови узнає справу відокремлення Галичини за неактуальною й усуває її з порядку нарад кола. Другий внесок звучав: коло стверджує, що проект відокремлення Галичини, запроважений відручним письмом цісаря Франца Йосифа I. з 14. надодиста 1916 не вістав здійснений австрійським урядом.

Становище уряду показало, що він не хоче узяти умов необхідних (!) для всестороннього розвитку краю (!), що доси був тільки ринком збуту для австрійського промислу й торгівлі. Коло не має віри, аби правительсто могло розвязати справу в душі жадань краю.

Прийнятий внесок посла Зеленського звучить: В давім положеню коло польське не має підстави до дискусії й повзятя ухвали над справою відокремлення Галичини. — Сей внесок прийнято 29 голосами в присутности 40 послів.

На внесок п. Леа без дискусії ухвалено: Коло з глибокою адячістю складає голд Найяснійшому Панови за Його великодушні слова, висказані до депутації кола дня 5. мая про найширший симпатію для польського народу і зрозумінє Його позувань. — Рівнож без дискусії прийнято внесок п. Дашинського: „Коло орєчю витеє скликаєс державної ради на де нь 30. мая і бачить в тім зворот на користь пра в народів.“

Ухвалено: Скликати соймове коло до 10 днів, внесок на устійненє програми діяльности в польській справі і внесок парл. комісії, в котрім стверджуєт ся, що через весь час війни зустрічало ся коло з байдужністю і бездіяльністю правительства, котре завело його надії, супроти чого коло заявляє, що не попірати-ме правительства.

Події в Росії.

ЛОНДОН. Бюро Райтера доносить з Петрограду: По переговорах, котрі тревали через цілий день, прийшло до згоди між виконуючим віділом ради робітників і жовніврів та тимчасовим урядом. Уряд оповістить ще про се ближші подробиці. Трьох соц. демократів і трьох народних соціялістів вступає до кабінету.

ПЕТРОГРАД. (П. А. Т.) Деякі заграничні дневники оповіщують, немовби у Владивостоці панувала анархія, що загрожує безпеці торговельної пристані. Після звіту команди владивостоцької твердині вісти ті зовсім фалшиві.

ЛЮГАНО. (Тяб) Уступленє Мілюкова викликало в Італії глибоке вражінє.

Перша позичка революційного рос. уряду.

ВАШІНГТОН. (Тяб) Злучені Держави уділили Росії першої позички в сумі 100 мільонів доларів.

Катастрофи.

ВІДЕНЬ (Тяб). В фабриці дезинфекційних апаратів фірми Турсфельд у Вінер Найштаді наступив вибух. Трох робітників погибло, 3 тяжко ранених, 3 легко. — В фабриці пиротехнічної фірми Гамзель і Текбавер тамже наступив вибух у будинку, де пакують вироби. Цілий будинок знищений, 9 робітників погибло, кількох ранено. Обі ті фабрики приватні.

Битва на морі.

Ескадра англійських, французьких й італійських кораблів понесла значні втрати. На двох неприятельських нищителях застрічено пожежу. Вмішанє в боротьбу неприятельських підводних лодок і легунів остало без успіху, коли зате наші гидроплани влучили два неприятельські кружляки, кожного одною бомбою та успішно побороювали ворожі підводні човни. Наші судна вернули всі з мални втратами в людях й ушкодженнями. В визначній співучасті з нашими оружними силами німецька підводна лодка затопила торпедою англійський кружляк о 4 комінах.

Команда фльоти.

Український національний з'їзд.

Відень, 14. мая 1917

В днях 19, 20. і 21. н. ст. цвітня відбувся в Києві великий національний з'їзд. Короткі звістки про його хід і постанови на основі телеграматичних відомостей ми вже надали. Нині, маючи в руках ширші справоздання російських часописів, подаємо їх нашим читачам.

Перед з'їздом.

„Кієвская Мысль“ з 20. цвітня пише: Теперішній український національний з'їзд, або, як деякі його називають, всеукраїнський конгрес, треба конче розглядати у зв'язку з рядом українських з'їздів, які відбуваються у великодню неділю в Києві. На тих пригтованих з'їздах які тривають, ішла кипуча робота української вільної думки, на них обговорювалися всі важливі програми, плани, на них ухвалювано виразні резолюції, які без сумніву колись не ляжуть в основу, то в кождий раз дуже рішучо відібрали ся на працях розгляданого з'їзду. У великій ступні сі попередні з'їзди дали і означений контингент учасників теперішнього з'їзду. Словом попередні з'їзди до певного ступня можна назвати ініціативними і підготовчими для всеукраїнського з'їзду, який сьогодні відбувається ся в Купецькому Зібранні. В дану хвилину ще нема можливості докладно підрахувати число делегатів, які з'їхали ся, бо се число зростає кождої хвилини, що прибувають залізницею, на пароходах, на конях, а навіть per pedes аристократів, пішки. Останнім способом послуговують ся очевидно селяни, що ідуть „з ціпком і клунком за плечима“ з близько положених сіл. Се вже свого роду українське пат іотичне паломництво. Позавчора по привагний відомостях зареєстровано в організаційній бюрі більше ніж 400 делегатських карт, більшість з них видає членам пригтованих з'їзді, про які була мова висше. Учора від раннього ранку видавано делегатські карти в будинку педагогічного музею і Купецького Зібрання ново прибувшим, що утворили такі звичайні у наш час, дуже довгі „хвості“ — черги.

Треба було бачити сю загальну радість при стрічах вільних горожан своєї країни, радість, яка можливо знаходить свій переважний вислів в українській природі довготерпеливій до останнього ступня, до такого самого ступня вудканиччій у прояві одушевлення. Сяючі від тремтячого весняного усміху обличчя, горючі жартою радості очі і сяюди звінка, сяжа, кольєритна, чисто українська мова. Дружні обняття, палкі поцілунки... Словом родина, членів одної семі з'їхали ся на своє спільне свято. Так врно і є в дійсности. Треба дуже довго і сильно терпіти, треба віками зносити гнет національної і політичної неволі, щоб так бурливо прийняти свято визволення!

Відкрите з'їзду.

Сяля Купецького Зібрання періповнена. Море голів і від краю до краю хлопаючі хвилі української мелодійної мови. Партер наповнений делегатами, число яких значно перевищило воза тисячу людин. Та ще не всі, дожидають ще тих, що не встигли прибути на сьогоднішнє засіданє. На хорах публіка і так само виключно українська, яка не має делегатських повноважень.

Коло 2-ої год. місяця в президії займає Центральна Рада.

З'їзд відкриває проф. М. Грушевський промовою, відчутною глибоко урочистим характером.

„На зв'язуючи на труднощі дороги, — говорить професор —, ви люди української землі, прийшли сюди, гнані важністю місці, яку накладає на всіх нас переживана нами велика історична завдання. Перед вами трудне і відповідальне завдання, — відзеркалити у своїй творчій праці, на скільки се можливо, дійсний голос землі, представниками якої ви є сьогодні. Нинішній склад Центральної Ради, що містить в собі представників усіх організацій города Києва та значного числа провінцій, все таки не вважає себе відповідно повноважним без Вашої санкції і може постребує нових виборів і доповнень, як на се буде ваша воля“.

Дальше проф. Грушевський звертає ся з привітом до салдатів Українців, у числі яких на сьмі знаходять ся і делегати петроградських полків, що перші підняли прапор революції у Петрограді. На його пропозицє з'їзд просить їх зайняти місце в президії. Поява на естраді салдата Авдіяка (українського соціального демократа), який одягав Волинський солдат, що як відомо, перший взяв ся шийи уружений у Таврійській палаті, викликає бурю оплесків.

Потім професор вигає селян і робітників, що прийняли активну участь у революції і прокладає пошанувати пам'ять жертв, що впали за волю народу. Усі присутні в лад і з перейнятом співвають вічна пам'ять.

Опісля Грушевський подає програму з'їзду і прокладає вибрати председателем представника чорноморських козаків С. Ерастова і товаришами председателя делегатів салдатів від петроградських полків Авдіяка та Гарбаря. Збори одностайними оплесками вітають се предложєні. Дальше президія доповнює ся представниками від селянства, робітників, духовенства і інтелігенції. З великим одушевленням, висловлєним довго невмокаючими оплесками, з'їзд приймає появу в президії популярного письменника і діяча української соціально демократичної партії Володимира Винниченка.

На предложєне селянина делегата окремо пошановано пам'ять борців, що впали за волю України. Всі присутні з глибоким перенятим почутєм, стоячи, відспівали Шевченковий „Заповіт“.

Останніми членами, що доповнили склад президії, були: матрос чорноморської фльоти Пелишенко, котрий в короткій горячій промові подав з'їздові ухвалу його товаришів матросів „активно боронити волі України“, і письменник П. Богацький, що вернув з заслання на Сибір.

Опісля з'їзд приступив до вислухання реферату по питанню політичної перебудови Росії на основі федерації держав і автономії національних частин.

Вечірнє засіданє.

У вечері сяля засідання була товсім переповнена. Хори також повні публіки. Постороннім, що бажали дістати ся на хори без синої картки, енергічно загорєджують дорогу. Настрій серед делегатів піднеслий, маса таких, що хочуть говорити про питання, яких торкнули ся референти на дньовім засіданю. По промові зараз першого бесідника, з огляду на величезне число записаних, ухвалено дальше записуванє бесідників перервати, а промови обмежити до 10 минут. Виступило 23 бесідників.

Значну сензацію викликають промови тих, що виступають за необхідністю утворити „самостійну Україну“. Їх палкі промови приймають з симпатією.

В часі промови першого бесідника вносять прапор з портретом Шевченка, що викликає на зборах ентузіазм, який виливається ся в урочистім відспіваню „Заповіту“.

Загалом з великою більшістю промов делегатів внясноють ся означений національно-політичний настрій. На предложєне проф. Грушевського матрос Пелишенко ставить під головуване резолюції, прийяті одногосно та сформуловані ось як:

1) Згідно з історичними традиціями і теперішніми реальними потребами українського народу з'їзд признає, що тільки національно-територіальна автономія України в силі забезпечити потреби нашого народу та всіх інших народностей, що живуть на українській землі.

2) Автономна будова України, а також і інших автономних областей Росії знайде свою повну гарантію у федеративній будові Росії.

3) Тому одностайно відповідною формою державної будови з'їзд признає федеративну демократичну республіку Росії.

4) А одним із головних принципів української автономії, повну гарантію прав меншостей національностей, що живуть на Україні.

Заслуговує на увагу позачергова заява, зроблена підпоручником Міхновським (адвокатом з Харкова). Указавши, що 4. цвітня українська депутація була в місці перебування верховного головного команданта з просьбою о дозвіл на творенє кадр окремого українського війська, на що і згодив ся генерал Алексєєв, що зменшив предложений стан війська з одного корпусу до двох бригад. Міхновський подав також до відома, що з такою самою просьбою українська депутація, в часі перебування зайняв з'їзду, їздила і до міністра війни Гучкова, що знаходить ся тепер у Києві. А Гучков заявив свою згоду поки-що на скомплетованє двох бригад. Міністер додав, що по докладнім познаймленю з питанєм, він можливо згодить ся на утворенє шілого корпусу. Свою промову, прийату бурливими оплесками, Міхновський скінчив словами: „Се військо оборонить волю України і забезпечить їй щастє на будучину. Нехай живе вільна Україна разом з вільною Росією!“

Вечірнє засіданє з'їзду скінчило ся о 12-ій год. вночі. Свій звіт з першого дня з'їзду доповнює „Кієвская Мысль“ з 21 (8) цвітня:

По відкритю з'їзду вислухано чергових рефератів інформаційного характеру на теми:

1) Державне право і федеративні змагання на Україні.

2) Ф. дералізм. Домаганє демократично-федеративної російської республіки.

3) Автономія широка і обмежена, національно-територіальна і національна. Домаганє широкої національно-територіальної автономії України. Права національних меншостей і їх гарантія.

Референтами були: помічник ківського губерйського коміаря Д. Дорошенко, молодий український учений А. Шульгин і відомий український публіцист Ф. Матушевський.

Д. Дорошенко дав з початку реферату загальні понятя про автономію і федерацію та вказав приклади федерації в західній Європі, подрібнійше задержав ся на розв'язку ідеї федерації на Україні. В регроспективнім огляді він слідом за Костомаровим відмічує явні признаки федеративного ладу давньої Русі, де разом з тим не заглушувало ся місцеве житє. Татарщина змєла ті федеративні форми, але федералістичні змагання на Україні не зсезли і виступили півнійше в союзі України з Польщею. Сей союз не був міцний і не міг бути таким при гнеті демократичної України аристократичною Польщею. Революція Богдана Хмельницького приводить український народ до Переяславського договору. Якби не розбизрали сей договір учені, безсумнівним є факт установаєня договорними пунктами автономії України (автономія церкви, війська, правительственої управи, а також право міжнародних зносин). Виложивши дальшу долю України і еволюцію ідеї її автономії, референт підчеркує, що в теперішню хвилину се домаганє на шлий свій аріст стає перед цілою визволеною Україною.

Як найближчий референт виступив А. Шульгин. Поставивши питанє, яка нам потрібна форма правління, референт заявив: „Нам потрібна демократична республіка з виборним правом, основаним на чотирочленній формулі, при федеративнім державнім ладі який гарантує усунєне централістичної системи та при національно культурній автономії України“.

З дуже великою цікавістю вислухано потім реферату Ф. Матушевського про права національних меншостей. З статистичними даними про населенє України, референт вказує на домінуючий український елемент на його території, куди розмірно в невеликій числі акроплені елементи інших народностей. Се дає йому право до виводу, що Україні конче потрібна національно-територіальна автономія з повною гарантією прав національних меншостей і їх самоуправою, з широкою самоуправою у волостях і селах, з рівністю всіх горожан краю перед законом і з найбільшим приближенєм адміністративних і судових інституцій до потреб життя народів, які творять цілість краю. Свій реферат Матушевський кінчить словами: „Тому будемо твердо і високо держати в своїх руках наш чистий прапор вільности народів, внісєний нами незамараним з грязної тюрми народів на свіжє, ясне і чистє повітрє свободної України. Будем спільними силами схоронити сей чистий прапор від проб темних і несвідомих сил заваляти його грязюю шовінізму і ненависти до національних меншостей на Україні“.

Як було згадано, на вечернім засіданю по питанням, доторкненим рефератом, виступило 23 бесідників, з яких тільки два або три виступали за необхідністю утворєня самостійної України, всі інші висловлювали ся в душі відомих уже резолюцій. Характеристично, що в душі обмеженя, або знехтування прав національних меншостей не підніс ся ні один голос. Назваки була слідна тенденція підчеркнути зичливе і справедливе відношенє до неукраїнських народів. Значну роль у винтвореню свідомого відношенє-я до роботи і в підтримці настрою у душі загально людських ідеалів відіграли представники соц.-демократичної і соц.-революційної партії. Що до сього треба зазначити палку промову члена петроградської Ради робітничих і салдатських депутатів і української соціально демократичної військової організації у Петрограді, салдата Авдіяка. Він не вважав ся вислухати з твердими словами докору, звернєннє до українських патріотів, указуючи на їх недавню політичну інертність, недостачу дійсної політичної гланости і закликав стрясти з себе порох фалшиво зрозумілого націоналізму та йи єдности в демократах інших народів до ясных ідеалів соціалізму. В таким самим душі була і мистова промова українського соц.-демократа Чеховського. В палких промовах соціалісти революціонери Н. Ковалєвский і В. Начасвська закликували через здоровий демократичний націоналізм йти до інтернаціоналізму. Шкава була промова прибуваючого з фронту салдата Дорошенка, котра блистала живим українським гумором і влучністю сентєнцій. З огляду на значну скількість прибувших на з'їзд селян всі гасла про землю і народ приймає адекватно з незвичайним ентузіазмом.

Краєвий Союз Кредитовий у Львові, Ринок ч. 10.

приймає субсидійні оголошення на

VI. Австрійську Военну Позичку

на умовах поданих в урядовім проспекті- Дотичні друки і поученя розсилає ся і можна їх дістати також в союзних стоваришенях.

Другий день.

Засіданє в'їзду 7. швїтня, як і першого дня дуже численне відкриває ся з 12 год. На стрій ввійшли діловий, спокійний, до чого закликає, відкриваючи збори, проф. М. Грушевський. До президія запрошують представників одеських і харківських Українців і делегата від балтійської воєнної фльоти офіцера Крупенського. Поява останнього делегата, що відає на естраді вйскову честь прапорози з портретом Т. Шевченка, викликає величезне вражєне на аудиторію, що вітавала ся бурєю овацій.

Про реферати була у нас мова за „Новою Радою“.

З'їзд вислухує привітів. Часть привітів від українських організацій з огляду на їх велике число тільки перераховує секретар П. Богачський, перечисленє інших відложено.

По Страдомськм Д. Григорович Барський привітав з'їзд від краевого комітету народної воли. „Наша партія — говорить Д. Григорович-Барський — давно стоїть на яснім розумінню того, що російська держава вимагає для себе бою, яка вдоволялаб всім політичним домаганям і бажанням окремих національностей. Але ся свідомість не загальна в партії і в масах. Особливо горячо я вигаю з'їзду, бажаю йому спокійної праці на шляху утвореня умов вільного існуваня українського народу“.

Член виконуючого комітету д р Г. Фрумін, як представник переслідуваної жидівської нації і член партії соц. революціонерів вигає з'їзд: „Серед нас—говорить бесідник—нема і не може бути противників української автономії. Але се питанє повинні рішити установчі збори“.

Полковник Матушевич говорить по російськи від Ради кийівського гарйзону та по українськи від української фракції вйскових демократів. Полковник Матушевич нагадає необхідність боротьби з нищичим ворогом для укрїденя внутрішньої волі. З'їзд шумно вигає представника армії.

Від губерньського земського виконуючого комітету вигає В. Корольов в українській мові, від товариства охорони жінок п. Клячкина.

Виступ з привітом представника тимчасового правительства губерньського комісаря М. Суковкина горячо приймає ся на з'їзді. М. Суковкин жалує, що не умів добре говорити по українськи і мусить звернути ся до українського з'їзду в російській мові. Тимчасове правительство — заявляє М. Суковкин — рахуєт ся з голосом України. Вже тепер український наряд у Києві має своїх представників у радї громадських організацій і губерньським виконуючим комітеті, що помагають мені в справі улажденя краю на нових основах. У нас буває горяча виїна думок, але не було ні одної незгоди. Хай буде згода м ж Українцями і центральними властями. Український наряд не тільки може, але й повинен висловити ся, як він хоче управляти ся і правительством прислухуєт ся до того голосу. Останнє слово належить до установчих зборів, а перше до вас. Рішайтет ся справу державною мудрістю, якою все відзначав ся український наряд. Нехай живе вільна Україна в злуці з Росією“. Бурливї оплески. М. Грушевський цілуєт ся з М. Суковкиним, який займає місце в президії.

Іауть привіти від кийівського жіночого громадського зібраня (п. Синицька), від губерньської земської управи (Пожарський), від кийівського комітету соц. революціонерів (Прилежа в). Своім кличем на Україні ставлять соц. революціонери домаганя: Вся земля всему прапуючому народови. Представник Кваліційної Ради кийівського студентства Баткинський говорить, що перед тим у Шевченка-ві дні студенти співали в мертвих стінах давньої вищої школи „Вічну пам'ять“, а тепер вічну славу свобідному автономному народови“.

Горячо приймають на з'їзді привіти національних груп. Від жидівської соц.-демократії говорить у жидівській мові Каган. Від польського соціалістичного кружка по українськи Кулш, від Чехів з армії фронту Йосиф Франц, що вигаєт промову про многустрядальну Чехію в українській мові, закінчуючи її на просьбу аудиторії по чеськи. Чорноморська фльота і Рада робітничих депутатів Одеси вигаєт з'їзд в особі Романченка: „Завданя фльоти — говорить делегат в сильній промові на українській мові—виволити Україну і установити в Росії федеративну республіку“. Про таку саму готовність віддати житє за права українського народу говорить представник української секції кийівської ради салдатських депутатів Чайка.

Від польських організацій в українській мові говорить Єзерський, котрий зазначає, що вільні Українці є в щасливіших умовах, ніж досі

гнетені поляки. Волю нам треба ще вибороти, тому треба спільними силами твердо стояти на фронті в ім'я братерства народів. Предсідатель чесько-словацьких товариств Вондрак в чеській і українській мові, висловлює бажанє, щоб зайсни ся ідеал Шевченка про в'їзну федерацію всіх братів Славян. В імені об'єднаних жидівських громадянських організацій вигаєт привіт д р Биковський, котрий і окремо вигаєт „славного провідника українського руху М. Грушевського“ і закінчує під бурю оплесків: Слава українському народови, слава його провідникови Грушевському“. М. Грушевський при одушевлєних окликах „Слава!“ підходить до Биковського. Вони розділявали ся.

Закінчуєт ся деннє засіданє привітами Кояви від Грузинів, М Шаповала від повтової земської управи, від повтового з'їзду земських учителів, робітничого Гутяньського взрядного взряду, Ситнікова, від жидівського демократичного учительства (в жидівській мові) від Естонців з Дерпта (Швеи) з заявою, що Естонаї піддержать домаганє української автономії на установчих зборах і від батуринських Жидів (Вашенко). Предсідатель з'їзду дякує всім бесідникам і зокрема М. Суковкину та просить його передати тимчасовому правительству, що український наряд готов його піддержати.

Вечірнє засіданє з'їзду відбувало ся під предсідательством В. Винниченка. Значну часть засіданя присвячено вигаєт привітів. З вигаєт привітів одушевлєні оклики „Слава!“ і шумні оплески викликала промова уманського епика Дмитра, який, звернувши ся до членів з'їзду в промові в українській мові, сказав: „Вигаю вас! Мені ніхто не дав повновласти на се, але мене прислало сюди моє серце, котре дала мені мати Україна. Працюйте з Богом у користь нашої дорогої матери України!“

Ділову частину засіданя займає реферат Понятенка „Про забезпеченє інтересів національної меншости“. Реферат викликає довгу дискусію, в якій бесідники, виходячи за межі реферату, безперервно вертали ся до питаня про практичні кроки у фактичнм здійсненю автономії України.

По перерві проф. Грушевський познайомив делегатів з системою виборів до Центральної Ради. По сій системі треба вибрати представників від губерній і городів в числі 2/3 і від кийівських українських організацій в кількості одної третєї загального складу Ради, причім вибори предсідателя повинні відбути ся тайним поданєм голосів. З'їзд згодив ся з предложеною системою.

Потім прийнято отсі резолюції:

1) Український національний з'їзд, признаючи російським установчим зборам право санкції нового державного порядку в Росії, а також автономії України і федеративного ладу російської республіки, думаєт одначе, що до часу скликаня російських установчих зборів прихлонники нового порядку на Україні не можуть оставати ся пасивними, але в згоді з меншим народностями творити невідложно основи її автономного житя.

Іаучи на стрічу бажанням тимчасового правительства в справі організації і об'єднаня громадських сил, признаєт невідложною потребою організацію Краєвої Ради з представників українських земель і городів, народностей і громадських кругів, до чого ініціативу повинна дати Українська Центральна Рада.

2) Український з'їзд, признаючи право всіх націй на політичне самоозначенє, думаєт: а) що межі між державами повинні бути установлені згідно з волею пограничного населєня; б) що для забезпеченя сього треба конче, щоб були допущені на мирову конференцію крім представників воюючих держав також представники тих народів, на території котрих відбуваєт ся в'їня, в тім числі і України“.

Решту резолюцій наслідком того, що прийшли рїзжороздні поправки і доповненя, ухвалено передати редакційній комісії, в склад якої увійшли: проф. Грушевський, Винниченко і Ткаченко.

В кінці засіданя делегати зробили кілька позачергових заяв, в тім числі заяву про тверді ціни на хліб, установлені тимчасовим правительством для кийівської губернії, і о можливості членам з'їзду дістати залізничні карти при розїзді з Києва.

Третій день.

Кінцеве засіданє українського конгресу призначено новим вибором складу Центральної Ради і прийнято резолюції. Центральної Раду, в склад якої увійшло коло 150 членів, зорганізовано таким робом, щоб вона стала повним автотитним представництвом всего україн-

ського народу. До неї входять представники від губерній, де живуть Українці, від городів, від партій і громадських організацій, військових і фльотних комітетів, Селяньського Союзу і т. д. Раді позволено кооптувати спеціалістів в розмірі не більше 15 проц. під умовою, щоб у число кооптованих ввійшли преставники національних меншостей. Проф. Грушевський предкладає конгресови тайним голосованєм вибрати предсідателя Ради. Чуять ся оклики: Грушевський! наш предсідатель! Слава Грушевському! Грушевський настоює на тайнє голосованє, вислідом якого вибрано проф. М. Грушевського 588 голосами проти кількох предсідателєв ради. Товаришами предсідателя вибирають явним голосованєм драматурга В. Винниченка (с. д.) і публіциста, радик. дем. С. Бфремова.

Грушевський ставить внесенє вислати привіт всім народам Росії. Серед бурливых оплесків внесенє приймають.

Потім з'їзд приймає ряд резолюцій, з яких „Русское Слово“ наводить отсі:

1) В звязку з декларацією тимчасової польської державної ради у відповідь на поклик тимчасового російського правительства до єдиненя польського народу з вільною російською державою перший всеукраїнський національний з'їзд рішучо протестує проти всяких польських претенсій на непольські землі. Український наряд не стерпить ніяких змінгань до загарбаня прав на території України, злитий його потом і крєво.

2) Український національний з'їзд ухвалює: а) зажадати від тимчасового правительства виданя заборои продавати і заставляти землі та ліси, а також віддавати в довготермінову аренду землі, винищувати ліси, продавати і заставляти та робити умови на довготермінову аренду на природні багатства в надрах землі, продавати, заставляти і робити умови на довготермінову аренду на фабрики і заводи, і б) домагати ся, щоб ті заборои уважали ся дійсними на всій території України від 1. марта 1917 р. до того часу, коли кожде з тих питань порішать Установчі Збори.

3) Український національний з'їзд поручає Центральної Раді можливо найскорше дати ініціативу в справі утвореня міцного союзу тих народів Росії, котрі, як і Українці, домагають ся національно територіяльної автономії на основах демократичної республіки

4) Український національний з'їзд поручає Центральної Раді zorganizувати зі своїх делегатів і представників національних меншостей комітет для виробленя проекту автономного статута України, після чого сей статут предложит ся під затверженє конгресови України, зорганізованому так, аби він висловлював волю на селєня всеї території України. Санкція автономного ладу України дають російські Установчі Збори.

5) З'їзд признає необхідним, аби на тих землях федеративної російської республіки, в котрих український наряд творить меншсть на селєня, українському народови забезпечено права меншости на таких умовах, на яких на Україні забезпечені права меншости неукраїнцям.

Відспіванєм имну „Ще не вмерла Україна“ закрито з'їзд.

Як доносять та сама газета, орган української Центральної Ради „Нова рада“, зводячи до купи у передовні вислїди конгресу, вказує, що одноструно висловленє на конгресі воля всього українського народу, зводит ся до чотирьох пунктів: 1) Національно територіяльна автономія України; 2) Перебудова цілої Росії на основах федерації; 3) Федеративна демократична республіка; 4) Забезпеченє прав національних меншостей, що живуть на Україні. На думку часописи вся діяльність українського народу повинна простувати до того, щоб від декларативних заяв, перейти до фактичного здійсненя наведених чотирьох точок.

Про нову Центральну Раду подає „Утро Росії“ ось що: Запроєктував з'їзд нову постійну Центральну Раду з завданєм представляти український народ в його політичних, економічних, соціальных і національних інтерєсах. До ради увійшло по чотирьох представників від кийівської, подільської, волинської, херсонської, катеринославської, харківської, по трєх від чернігівської, таврійської і кубанської губерній, по двох від бесарабської, чорноморської, воєнонїжської губерній, далше і по двох з донїжської області. А від інших губерній, де Українці є колюністами, по однім представників. Окреме поєдваннство мають Москва, Харків, Одеса, Петроград, Катеринослав і Ростов на

Дону. По двох представників входить від українських партій, духовенства, робітників і студентів.

Всіх членів буде в Раді 150. Для постійної роботи вибирається виконавчий комітет з 30 х людей.

НОВИНКИ.

Львів, 17 мая 1917.

— Загальні збори „Дністра“. Нині відбули ся у Львові загальні збори обох товариств „Дністри“. Товариство вза. обза. „Дністер“ мало збори рано о 1/2 11. Проводив президент Нада. Ради п. нот. Олишківч. Предложений п. дир. д-ром Федяком зв'яз з діяльності і рахунків за минулий період прийнято до відома і уділено дирекції й раді абсолютну поручену Н. Раді, щоб товариство в міру можливості взяло участь в творенню ф'єнду ім. Митрополита Шенітицького, з тим, аби з процентів уділеної квоти мали в першій раді користати сироти по членах товариства. З черги приступлено до виборів. Заступниками членів Надзираючої ради вибрані п. о. Теодозий Лежогоубський, д-р Іван Макух, Юліян Мудрак, Григорій Пежанський, Роман Сосновський. Членами Ревізійної комісії вибрані п. о. д-р Сидір Голубович, Микола Мельник, Юліян Січинський. Заступником: Микола Заячківський. — Пополудни відбули ся збори товариства кредиторів „Дністер“. По прийняттю звіту уділено управі абсолютну поручену

— В пам'ять поляглих У. С. С. уладила українська громада в Празі 2 с. м. о год. 1/2 10 рано поминальне Богослуження з Пахахидою і проповідю в тамошнім гараїзовімі костелі. Целебрував о. Пleshкевич, а співав хор тамошньої учительської організації. Велике число учасників — з поміж інтелігенції і перебуваючих там українських жовнірів — вказує на те, як дорожньо пам'ятю наших поляглих У. С. С.

— Соціалістична преса в Данії. На днях відбули ся в Копенгазі збори 240 представників соціально демократичної записки преси Соціалістична преса розпоряджає 50 дееканіками і од ним тижневиком. Зігальні: число абонентів виносило в р. 1916 — \$34 000 (о 3.000 більше як в 1915) Платня 1000 людей, занятих в службі преси виносила 1 1/2 мільона корон; приходи за рік 1916 мають вартість 22 мільонів, розходи 14 мільона корон. Додати треба, що ціле населення Данії виносить околo 2 1/2 мільона людей, в чого більше як 1/2 мільона припадає на столицю Копенгаген.

— М'ясове прокормлюванє львівської людности. На рахунок двоміліонного фонду, призначеного на добродійну акцію для населення Львова, будуть отворені вже в будучім тижні дві кухні, які видавати муть дешеві обіди для населення. Ті кухні будуть приміщені в двох вибудованих на ту ціль бараках на площі Стрілецькій і при

вул. св. Теодора. Кожда з кухонь буде видавати денно по 4 000 обідів, себ то обі разом 8.000 порцій.

ОПОВІСТКИ.

П'ятниця 18. мая 1917.
Наміт: греко-кат.: Ірани мч. — римо-кат.: Фе. лікс.
Вавтра: греко-кат.: Йоза пр. — римо-кат.: Петра.

— Український Народний Театр Т-ва „Бесіда“ у Львові під управою К. Рубчачової. Сала Т-ва ім. Лисенка при вул. Шахсевича ч. 5.

В неділю, дня 20 мая „Кума Марта“ драма на 5 дій зі співами і танцями А. Ф. Шатковського.

В четвер, дня 24. мая „Любов бідного Маркіза“ штука на 5 дій о відслон О. Фіет'а, в перекладі Ст. Сілецького.

В приготуваню „Двадцять днів тюрми“ комедія на 3 дії М. Геннеккіна.

Білеті ранійше набути можна в „Народній Торговлі“, в день представлення при касі від год. 5. п. п. Початок о год. 7 1/2 вечером. 1—2

Обікража амбасадора Тарновського.

ВИДЕНЬ (Ткб) По приході пакунків ц. і к. амбасадора гр. Тарновського з Софії показало ся, що 3 пакки були отворені й украдено з них дорогі предмети, м. и. 16 мініатур на слоневій кость головно з кінця 18 ст., представляючих польського короля Станіслава, Робесп'єра і ин. Крім того пропали инші цінні річі. Не стверджено, де dokonано крадежі.

Американська флотилія на європейських водах.

ЛОНДОН. Пресеге бюро подзе до відома: Флотилія конторторедовців Злучених Держав прибула недавно до Англії, щоб спіділати в війні з нашими силами морськими. Контрадмірал Біне обняв начальчу команду над усіми оружини силами Злучених Держав, висиланими на європейські води. Він щодня в контакті з шіфром адміральського штабу.

ВОЄННІ КОМУНІКАТИ.

НІМЕЦЬКОГО ГЕНЕРАЛЬНОГО ШТАБУ

а дня 17. мая 1917.

ЗАХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Група війск баварського на ступника престолоа ки. Рупрехта: Внаслідок сильного англійського контратаку

мусіли ми уступити в терену, зисканого вчасним ранким в селі Ру. В звязку з тим на північ і полудне від Скарпи сильні англійські атаки, відперті з тяжкими втратами для Англійців. Те саме на захід від Ріенкур. Група та полонили в маю 2300 Англійців.

Група війск німецького наступника престолоа: Пд Воксейон і на схід від Ляжо посунули ми нашу лінію о кілька сот м, наперед й утримали ся перед франц. контр атаками. Неприятель поніс кроваві втрати й утратив 248 полонених та кілька машинових крісів. На захід від загороди Фроа Мон (коля Вгаус) удало ся нам забрати неприятелєви ан сунєну наперед часть становниц і полонених, разом в сім місяці 2.700 на французьким фронті. П-затим б'єва діяльність при доци мала.

СХІДНИЙ ТЕРЕН ВІЙНИ.

Фронт Македонський: По цілоденім приготуваню артилерійським на північ і півнісхід від монастиру наступили сильні французські атаки, що скінчили ся повним повожденєм німецьких і болгарських війск.

Російський фронт: не було значійших подій.

Перший кватирмайстер ген. Людендорф.

ПОДІ НА МОРИ.

Наші підводні човни затопили на Середземнім морі знов 9 парових кораблів і 6 артильних о поємности 30 000 тон.

Команда флотії.

Оголошення.

ПОЧЕНЕ НІГ.

успіває певно спеціальний пудер „Slave“, пакет на 1-20 К. На провінцію вистилаю тільки за попереднім надісланім належності і 40 с. на порто. — Одинокє заступство S. FEDER, — Львів, Синистуська ч. 7. 279 13-60

До веденя домашнього господарства у бездітного священика шукаєть ся інтелігентної старшої особи найрадше з священичої родини. — Зголошення лично або письменно до „Діла“ під ч. 326. 326 2-3

Бандажі на пролуклини або брук пупця живота, пахвини і т. д. — Цінники даром. — М. Л. Полячен, Самбір 25. 38 6-10

КОЖДИЙ

 що дбає про себе і свою родину
хто хоче сповнити горожанський обов'язок супроти держави

повинен **обезпечити ся на житє**, а заравом підписати VI. воєнну позичку **тільки в**

Ц. к. австр. військовім фондї для вдів і сиріт

якій получила субскрипцію на VI. воєнну позичку **враз** з забезпеченем на житє для всіх без ріжницї пола від 18 до 55 року житя. Обезпеченє се уможливує кождому без виїмки, а саме **офіцерови, жовнірови, священикови, урядникови, купцєви, ремісникови і денному гарібникови** підписанє VI. воєнної позички при рівночаснім обезпеченю ся на дожитє або на випадок смерти на користь власну, або користь своєї родини.

Без лікарських оглядин

Сейчасова важність обезпеченя.

Без стемплів і побічних додатків

Найнижша квота обезпеченя **К. 500.**

Найвисша квота обезпеченя **К. 4000.**

Обезпеченє входить в житє в хвилі зголошеня субскрипції, аглядно зголошеня першої премії, яка є дуже низька. Премія від 1000 корон виносить на час 20-літній К. 35 річно, на час 15 літній К. 49 без всіх инших коштів. Премія платить ся річно, піврічно, чвертьрічно, а навіть місячно, так щo **при так малім видатку, як 3—4 кор. місячно навіть найбільшій** може помочи державі до побідного закінчення війни, а рівночасно забезпечити родину. Словляючи втже патріотичний, горожанський обов'язок, підписуйте VI. позичку воєнну.

Ближших інформацій уділяє радо **БЕЗПЛАТНО** наше

Краєве бюро — Львів, ц. к. Намісництво

як також наші уповажнені заступники по усіх містах і повітах краю.